

РЕШЕНИЕ

№ 22

гр. Ямбол, 09.02.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ЯМБОЛ, V СЪСТАВ, в публично заседание на двадесет и втори януари през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: Галина Ив. Вълчанова Люцканова

при участието на секретаря П.Г.У.
в присъствието на прокурора Р. Т. Л.
като разгледа докладваното от Галина Ив. Вълчанова Люцканова
Гражданско дело № 20232300100403 по описа за 2023 година

Пред съда е депозирана искова молба от М. Т. С. и П. Т. С., двамата от гр.****, с която се претендира да бъде осъден ответника Окръжен съд Сливен да им заплати по 60 000 лв. на всеки, представляващи неимуществени вреди вследствие това, че са били осъдени за едно и също деяние по две различни наказателни дела – НОХД № 243/2018 г. и НОХД № 601/2019 г., двете по описа на СлОС.

Твърденията са за това, че на 22.03.2016 г. и на 23.03.2018 г. срещу ищците са били образувани две паралелни наказателни производства по чл. 278, ал. 6 и чл. 277а, ал. 7 от НК - посочените две НОХД по описа на Окръжен съд Сливен, по които съдът приел и приложил едни и същи писмени доказателства и съдиите са обосנוвали присъдите си в мотивите въз основа на тези доказателства. По този начин ответният съд е нарушил принципа „ne bis in idem“, залегнал в националното ни законодателство в чл. 24, ал. 1, т. 6, НПК, както и в чл. 50 от Хартата на основните права на Европейския съюз и по този начин е допуснато нарушение на правото на ЕС. Претърпените от ищците неимуществени вреди се изразяват в продължаващото чувство на безсилие, довело до адаптивно разстройство, физически и емоционални страдания от правонарушението на Сливенския Окръжен съд.

В срока по чл.131 от ГПК писмен отговор от ответника Окръжен съд Сливен е постъпил и с него се оспорват изцяло предявените искове като се желае отхвърлянето им като неоснователни. Според ответника твърдението за нарушаване на забраната за наказателно преследване на едно лице в различни наказателни производства за едно и също престъпление, ищците обосновават единствено с позоваването и в двата съдебни акта на едни и същи доказателства, с ползването на едни и същи или еднакви доказателствени

средства, което не води до извод за недостатъчна фактическа обособеност на различните деяния, като в случая тази обособеност произтича, както от разликата във времето, в което са извършени деянията, така от различния предмет на правонарушенията, за които са постановени двете присъди. И двете производства в случая са наказателни, но дублирането е изключено, както поради липсата на окончателност на решението по НОХД № 243/2018 г. на СлОС, така и поради липсата на дублиране според критериите за достатъчната фактическа обособеност на предмета на престъплението, разглеждано в производството по НОХД № 610/2019 г. на СлОС. Извън еднаквостта на посочените доказателствени средства в исковата молба не са посочени други критерии за идентичност. Еднаквостта на субектите на наказателно преследване и еднаквостта на правната квалификация на деянията не са достатъчни и в нито едно от решенията си Европейският съд не възприема критериите като достатъчни, за да констатира наличие на дублиране в производствата.

В съдебно заседание ищците, редовно призовани, явяват се лично. Поддържат предявения иск и желаят неговото уважаване.

Ответникът, редовно призован в съдебно заседание поддържа отговора на исковата молба и желае отхвърляне на иска.

Представителят на ЯОП в съдебно заседание изразява становище за неоснователност на иска.

След преценка на събраните доказателства съдът приема за установена следната фактическа обстановка:

С исковата молба ищците са представили преписи със заличени данни от издадени присъди с мотиви към тях, както следва: Присъда от 30.04.2019 г., постановена по НОХД № 243/2018 г. по описа на СлОС, с която подсъдимите М.Т.С. и П.Т.С. са признати за виновни в това, че на 22.03.3016 г. в гр.***** всеки от тях е държал повече от три археологически обекта по смисъла на чл.146, ал.1 от Закона за културното наследство, представляващи движими културни ценности по смисъла на чл.7 и чл.53, т.1 от ЗКН, които не са идентифицирани и регистрирани по съответния ред като тези движими културни ценности са изброени. Представена е също така със заличени данни Присъда № 5/22.04.2021 г., постановена по НОХД № 601/2019 г. по описа на СлОС, с която подсъдимите П.Т.С. и М.Т.С. са признати за виновни в това, че на 23.03.2018 г. в гр.***** са държали повече от три археологически обекта по смисъла на чл.146, ал.1 от Закона за културното наследство, представляващи движими културни ценности по смисъла на чл.7 и чл.53, т.1 от ЗКН, които не са идентифицирани и регистрирани по съответния ред и тези движими културни ценности са изброени. Съдът приема, че представените присъди се отнасят до ищците по делото, въпреки заличаването на данните, а именно с двете присъди са признати за виновни ищците М. Т. С. и П. Т. С., тъй като това обстоятелство не се оспорва от ответника по делото Окръжен съд – Сливен.

За попълване на настоящото производство с необходимите доказателства, съдът е изискал от СлОС прилагането на тези две наказателни дела, но до приключване на съдебното дирене същите не са приложени. По отношение на НОХД № 243/2018 г. от СлОС

са изпратени писма за това, че делото не може да бъде изпратено за послужване, тъй като същото е изпратено за разглеждане с изх. № 1715/25.09.2019 г. на Апелативен съд – Бургас по повод постъпили жалби и до този момент не е върнато, а по отношение НОХД № 601/2019 г. с писмото на СлОС уведомява настоящия съд, че делото е изпратено с изх. № 60257/10.10.2022 г. за послужване по гр.дело № 790/2022 г. по описа на РС – Нова Загора и до момента същото не е върнато, поради което не може да бъде предоставено.

В последното съдебно заседание ищците С.и представиха и съдът прие писмени доказателства в подкрепа на твърденията им, че са били обект на наказателно преследване за едно и също, а именно постановление за частично прекратяване на наказателно производство и постановление за предаване на Министерство на културата на веществени доказателства за образуване на административно-наказателно производство, като двете постановления са от 29.08.2008 г., издадени от Окръжна прокуратура – Сливен по дознание № 21“БОП“/07 г. на ОДП Сливен, вх. № 2282/2007 г., д.пор. № 193/07 г. на ОП – Сливен. Представени бяха и три решения постановени от Административен съд Сливен: решение № 174/11.11.2009 г. по КАНД № 168/2009 г., решение № 167/18.11.2009 г. по КАНД № 169/2009 г. и решение № 176/13.11.2009 г. по КАНД № 170/2009 г., с които са оставени в сила решения постановени по три НАХД по описа на Районен съд – Нова Загора. От тези решения е видно, че делата са били образувани след частичното прекратяване на наказателното производство по дознание № 21 „БОП“/2007 г. по описа на ОД на МВР – Сливен и районният съд е отменил като незаконосъобразни наказателни постановления, издадени от Министъра на Културата, с които на М. Т. С., на ЕТ „ДЕА – М. С.“ и на П. Т. С. са били наложени административни наказания на основание чл.35в от Закона за паметниците на културата и музеите /отм./ и на основание чл.37, ал.3 от ЗПКМ са отнети в полза на държавата посочени предмети движими паметници на културата. От ищите са представени още копия на два протокола от проведени съдебни заседания по НОХД № 243/2018 г. и НОХД № 601/2019 г., както и решение № 134/16.11.2020 г., постановено по КНД № 490/2020 г. по описа на ВКС. Касационното дело е било с предмет касационни жалби срещу решение № 184/10.03.2020 г., постановено по ВНОХД № 210 /2019 г. по описа на БАС, с което е изменена частично присъда № 10/30.04.2019 г. по НОХД № 243/2018 г. на СлОС. ВКС с това решение е отменил решението на БАС и върнал делото за ново разглеждане от друг състав на въззивната инстанция, поради което съдът счита, че същото не бе приложено като доказателство в настоящото производство. В мотивите на това решение ВКС е изложил, че съдът е отказал да изследва въпроса дали съществува пълно или частично съвпадение между обектите, предмет на престъплението по чл.278, ал.6 от НК и тези които са били предмет на административно нарушение и по този начин атакуваното решение е постановено при непълнота на доказателствата. Изложено е, че наказателното производство, образувано срещу лице, по отношение на което за същото деяние е било проведено приключило с влязъл в сила акт административно-наказателно производство с характер на наказателно производство по смисъла на ЕКПЧ, подлежи на прекратяване. Дали деянието е „същото“ се преценява с оглед фактите, а не с оглед правната квалификация,

поради това ВКС е счел, че за да бъде извършена преценка дали е нарушена забраната „non bis in idem“, следва да се изясни дали инкриминираните като държани археологически обекти са иззетите през 2007 г. като движими паметници на културата, а за извършване на съпоставката са необходими специални знания и поради това е постановено решението да се върне делото за ново разглеждане за назначаване на експертиза.

При така установената фактическа обстановка съдът прави следните правни изводи:

Предявеният иск е с правно основание чл.2в, ал.1, т.2 от ЗОДОВ като ищците М. и П. С.и твърдят, че Сливенският окръжен съд е допуснал достатъчно съществено нарушение на правото на Европейския съюз, изразяващо се в нарушаване на принципа „non bis in idem“, вследствие на което са претърпели неимуществени вреди.

Принципът „non bis in idem“ е залегнал в чл.50 от Харта на основните права на ЕС 2016/C202/02/ и чл.4, т.1 от Протокол № 7, а именно правото на всеки да не бъде съден или наказван два пъти за едно и също престъпление – никой не може да бъде подложен на наказателно преследване или наказван за престъпление, за което вече е бил оправдан или осъден на територията на съюза с окончателно съдебно решение в съответствие със закона. В българското законодателство принципът, че никой не може да бъде съден повторно за същото е залегнал в чл.24, ал.1, т.6 от НПК, като законодателят е постановил, че не се образува наказателно производство, а образуваното се прекратява, когато спрямо същото лице за същото престъпление има незавършено наказателно производство, влязла в сила присъда, постановление или влязло в сила определение или разпореждане за прекратяване на делото.

За да бъде основателна предявената претенция е необходимо да бъдат налице трите ключови компонента на принципа „non bis in idem“, съгласно чл.4 от Протокол № 7, за да се приеме, че същият е нарушен: 1. дали двете производства са били „наказателни“ по своята природа, 2. дали правонарушението е било едно и също в двете производства и 3. дали е имало дублиране на производството. По отношение на третата предпоставка следва да са налице и да се изследват три отделни подвъпроса: дали първото решение е било „окончателно“; дали е имало ново производство и дали изключението във втория параграф е приложимо /§2 разпоредбите на §1 не представляват пречка за възобновяване на производството съгласно закона и наказателното производство на съответната държава, ако има доказателства за нови или новооткрити обстоятелства или за съществен порок на предходния процес, които са повлияли на неговия изход/.

В настоящото производство единственото безспорно установено обстоятелство е, че двете производства, по които ищците са били подсъдими по НОХД № 243/2018 г. и НОХД № 601/2019 г. са били „Наказателни по своята природа. Както се посочи поради невъзможност /НОХД № 243/2018 г. не е приключило с окончателен съдебен акт, а НОХД № 601/2019 г. е приложено по друго производство, като последното все още не е приключило/, не бяха приложени като доказателства в настоящото съдебно производство. По този начин не би могла да бъде извършена преценката относно наличието на останалите предпоставки за уважаване на предявения иск, а именно идентичност на правонарушението в двете

производства и дублиране на производството. Независимо от това съдът счита, че неприлагането на двете дела не е пречка за постановяване на настоящия съдебен акт, с който претенцията на М. и П. С.и следва да бъде отхвърлена като неоснователна. Чл.4 от Протокол № 7 съдържа гаранция срещу това лицето да е съдено или да подлежи на съдене повторно в ново производство, а не забрана за повторно осъждане или оправдаване. Съдът на ЕС приема, че проверката следва да се фокусира върху тези факти и обстоятелства, които съставляват набор от конкретни фактически обстоятелства засягащи един и същ обвиняем/подсъдим и са неразривно свързани помежду си във времето и пространството, чието съществуване трябва да бъде доказано, за да се обоснове присъда или за да се образува наказателно производство.

Преценката за това дали е имало дублиране на производството в настоящия случай може да бъде извършена от наличните по делото доказателства и съдът прецени, че към настоящия момент такова дублиране няма, тъй като първото решение следва да е било „окончателно“ по смисъла на чл.4, §1 от Протокол № 7, а то не е такова. Видно от представеното от ищците копие на решение № 134/16.11.2020 г., ВКС е постановил връщане на въззивният съд за ново разглеждане на ВНОХД № 209/2019 г., което е с предмет обжалване на решението постановено по НОХД № 243/2018 г. на СлОС /първото наказателно производство/. До момента няма данни делото пред Апелативен съд – Бургас да е приключило с влязло в сила решение, което води до извода, че първото решение по първото образувано НОХД № 243/2018 г. не е „окончателно“. Решението е окончателно, ако според обичайната словоупотреба според Европейската конвенция за международно признаване на присъди, то е придобило сила на *res judicata*, а по НОХД № 243/2018 г. наказателното производство все още не е приключило. Решенията, срещу които дори е възможно обичайно обжалване са изключени от обхвата на гаранцията съдържаща се в чл.4 от Протокол № 7 докато срокът за подаване на жалба не е изтекъл. Въпросът за идентичност на вещите предмет на правонарушенията е поставен от ВКС във връзка със сравняване на същите с тези, предмет на образуваните административни производства и докато не бъде постановено влязло в сила съдебно решение по първото образувано дело НОХД № 243/2018 г., не може да бъде изследван въпроса относно идентичност между наказателните производства по НОХД № 243/2018 г. и НОХД № 601/2019 г.

С оглед изложеното и след като е безспорно установено обстоятелството, че решението по първото наказателно производство не е окончателно, не е установена една от кумулативните предпоставки, водещи до основателност на предявения иск по чл.2в ал.1 от ЗОДОВ за достатъчно нарушение на правото на ЕС, съгласно чл.4, §1 от Протокол № 7, поради което същият следва да бъде отхвърлен.

На основание изложеното, ЯОС

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ предявения от М. Т. С., ЕГН ***** от гр.*****, ул.*****№****

и от П. Т. С., ЕГН ***** от гр.*****, ул.*****№** иск с правно основание чл.2в, ал.1 от ЗОДОВ против Окръжен съд Сливен, пл. „Хаджи Димитър“ № 2, представляван от Административен ръководител – Председател М.Д.Д за сумата по 60 000 лв. за всеки, представляващи неимуществени вреди вследствие това, че са били осъдени за едно и също деяние по две различни наказателни дела – НОХД № 243/2018 г. и НОХД № 601/2019 г., двете по описа на СлОС.

Решението подлежи на въззивно обжалване в двуседмичен срок от съобщението пред Апелативен съд Бургас.

Съдия при Окръжен съд – Ямбол: _____